

stichting **Een Joodse Erfenis**

Rechterraam van het monument dat in 1993 is aangebracht aan de oostgevel van de voormalige synagoge in Winsum

- de herinnering levend houden -

Agenda 2014

Zaterdag 13 september 2013

aanvang 15.00 uur

Lezing over Nathan Albert (Nardus) de Vries (1878-1924)
door Romke Visser

Winsumse Sjoel

Schoolstraat 24, 9951 EL Winsum

Zondag 14 september 2014

van 13.00 -17.00 uur

Doorlopende voorstelling documentaire Sophie de Vries-van der Klei en tentoonstelling collectie judaïca

Winsumse Sjoel

Zondag 9 november 2014

Sjoellezing over joodse feestdagen

Nieuwsbrief

september 2014

De Winsumse Sjoel

Europese dag van Joods Cultureel Erfgoed in de Winsumse sjoel op zondag 14 september

In het Open Monumentenweekend wordt dit jaar in 32 landen de Europese dag van het Joods Erfgoed georganiseerd. Het doel is om te laten zien hoe de joodse cultuur en tradities in ieder land verankerd zijn in de plaatselijke cultuur. Dit jaar is het thema: "Vrouwen in het Jodendom".

Vanaf 13.00 uur is er in de Winsumse sjoel een doorlopende voorstelling van de documentaire over:

Sophie de Vries-van der Klei

Haar laatste adres was Tuinbouwstraat 15 in (Winsum)-Obergum, waar zij met haar zoon Izaäk, schoondochter Ellie en kleinkinderen Sophietje en Jacob heeft gewoond tot het moment dat ze naar Westerbork werden weggevoerd. Deze film is vervaardigd door TOF Media uit Groningen in samenwerking met historicus Beno Hofman.

Ook kunt u een **bijzondere privé-collectie judaïca** van Chanoet Antiek uit Mensinge-
weer bewonderen.

In het noorden doen voor de eerste keer 6 locaties mee. Naast de Winsumse sjoel doen ook Bourtange, Groningen, Leek, Leeuwarden en Zuidlaren mee.

Meer informatie kunt u vinden op:

<http://www.sjoelplein.nl/menuboven2.html>

Lezing over Nathan Albert (Nardus) de Vries in de Winsumse sjoel op zaterdag 13 september

Het landelijk thema van de Open Monumentendag 2014 is dit jaar: 'Op reis'. In dit kader nemen een aantal leden van de Provinciale Staten bezoekers mee op reis door de geschiedenis van Groningen door 'hun' verhaal te vertellen over Groningen.

Zo houdt Statenlid Romke Visser, tevens bestuurslid educatie van onze

stichting, zaterdag 13 september 'zijn' verhaal over Nathan Albert (Nardus) de Vries (1878-1924). Eerste SDAP wethouder van de stad Groningen (1919-1923) en geboren en opgegroeid in Winsum als telg van een joodse familie.

De Winsumse sjoel stond vanaf 1940 tot aan de restauratie in 2010 bekend als het N.A. de Vries gebouw. Meer info op:

<http://www.sjoelplein.nl/menuboven2.html>

Stichting Een Joodse Erfenis heeft als doel de herinnering aan de Joodse gemeenschap van Noordwest-Groningen levend te houden.

De Stichting realiseert een veelzijdig educatief en cultureel programma met regionale uitstraling en bereik om zo het Joodse erfgoed onder de aandacht te brengen van een breed publiek. Onze nieuwsbrief verschijnt tweemaal per jaar, in de maanden maart en september.

Het secretariaat is gevestigd:

Tuinbouwstraat 16

9951 EG Winsum

T : 0595-442728 E : info@sjoelplein.nl

www.sjoelplein.nl

De Winsumse Sjoel

Sjoellezing door Jacob Ben-Chaim zondag 9 november 2014

Ramen in de tijd – De mystieke betekenis van de joodse feestdagen volgens chassidisme en kabbala

Het jodendom is rijk aan feestdagen, rituelen en tradities, dagen van gebed, avonden met heerlijk eten en gezelligheid. Volgens kabbalisten en chassidische leermeesters zijn de feestdagen niet alleen bedoeld om ons gebeurtenissen uit het verleden te herinneren, maar ook om ons bewust te worden van processen die tijdloos zijn. Met name processen die binnen onszelf plaatsvinden.

Wat is de betekenis van de joodse feestdagen?

Meer informatie over deze sjoellezing kunt u eind september op onze website vinden.

De band met Winsum leeft nog voort

- interview met Rob Garson-

Voor de Canon Winsums Jodendom, die in de periode tot de zomer 2015 voor het onderwijs beschikbaar komt, is recent een nieuw interview verschenen. Het betreft 'item 1820' over de vestiging van de Joodse koopman en godsdienstonderwijzer 'Emanuel Levie Garson' in Winsum. We praten hierover met Robert Minko Garson en zijn vrouw Dora. Rob is de kleinzoon van de in Winsum geboren Minko Garson (1874-1923). Grootvader Minko is de oudere broer van de in Auschwitz omgekomen Jozef Garson uit de Nieuwstraat in Winsum. De familiegeschiedenis heeft een wissel getrokken op Robs vader Maarten Garson, die daar in zijn latere jaren somber over wordt. Dat trekken Rob en Dora zich aan. Samen met Robs vader bezoeken ze in 2004 Winsum en spreken met Jan Regtien van Stichting Een Joodse Erfenis. Dat doet goed. Vader Maarten overlijdt in 2009. Meer over deze bijzondere levensgeschiedenis kunt u lezen in het interview dat beschikbaar is via:

http://www.dewinsumsesjoel.nl/WP-2014/?page_id=53

Dora en Rob Garson in gesprek met Erna Bakker

Tip

- Jofel Cultuurdag, Tresoar, Boterhoek 1, Leeuwarden, zondag **21 september**, 10.30 uur - 18.30 uur: *Lezingen, muziek, en films rondom de Joodse cultuur.*

- RHC Groninger Archieven, Cascadeplein 4 en 10, Groningen, **zaterdag 4 oktober**, 11.00 uur-17.00 uur: *Dag van de Groninger geschiedenis, thema Vriend & Vijand.* <http://www.dagvandegroningergeschiedenis.nl/>
Stichting Een Joodse Erfenis neemt deel aan deze dag samen met Stichting Folkingestraat Synagoge, Joods Schooltje Leek en Stichting Synagoge Bourtange.